

D E C I Z I E

cu privire la respingerea cererii de recurs declară de Railean Ivan și S.C. „Boris Favorit” S.R.L.

în cauza civilă, la cererea depusă de S.R.L. „BPM-Plus” către S.C. „Boris-Favorit” S.R.L. și Railean Ivan cu privire la desființarea Hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr. 2-22/22 din 2 mai 2024,

împotriva încheierii Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026,

Dosarul nr. 2rc -25 /2026
PIGD nr. 2-24088016-03-2rc-23042026

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni (judecător: Tatiana Sobolschi)

23 septembrie 2026, mun. Bălți
Textul corespunde originalului

Examinând în ordine de recurs, în lipsa părților, cererea de recurs declară de Railean Ivan și S.C. „Boris Favorit" S.R.L.,

Curtea de Apel Nord, în completul compus din:
Ivan Parii*, Președinte,*
Mariana Sajin,
Svetlana Ghercavii, *judecători*

Au constatat următoarele:

ÎN FAPT

1. Prin 7 august 2024, S.R.L. „BPM-Plus" s-a adresat cu o cerere în instanța de judecată, către S.R.L. „Boris-Favorit" și Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 2 mai 2024, prin care a fost respinsă cererea arbitrală depusă de către întreprinderea S.R.L. „BPM-Plus" către întreprinderea S.R.L. „Boris Favorit" și Railean Ivan Boris cu privire la încasarea sumei de 62514,03 lei, drept una neîntemeiată.

2. În motivarea cererii a invocat că în octombrie 2022 S.R.L. „BPM-Plus" pentru a doua oară s-a adresat Curții de Arbitraj Economic din Republica Moldova de pe lângă Asociația de Arbitraj din RM cu cerere de arbitraj, prin care a solicitat încasarea, în mod, solidar de la S.R.L. „Boris-Favorit" și fidejusorul Railean Ivan Boris în favoarea S.R.L. „BPM-Plus" suma datoriei principale de 62 514,03 lei și taxa de arbitraj în mărime de 5 000 lei. Însă, prin hotărârea nr. 2-22/22 din 2 mai 2024, pretențiile au fost respinse. S.R.L. „BPM-Plus" a primit hotărârea menționată la data de 7 iunie 2024, S.R.L. „Boris-Favorit" a recepționat hotărârea la data de 30 mai 2024, iar Railean Ivan la 30 mai 2024.

3. Consideră că, hotărârea arbitrală nr.2-22/22 din 2 mai 2024 urmează a fi anulată în baza art.480 alin. (2) lit. h) din Cod de procedură civilă, deoarece încalcă principiile de bază ale legislației RM sau fundamentele moralei.

4. Susține că conform paragrafului 41 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.2 din 30 martie 2015 „cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a dispozițiilor legale în soluționarea unor chestiuni în cursul examinării litigiilor în temeiul cărora părțile au încheiat convenție de arbitraj" se indică: Legislația autohtonă

(legea cu privire la arbitraj, CPC) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii. Temeiul menționat mai sus nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, ci constituie o siguranță în sensul că dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări. Dat fiind faptul că formularea acestui temei este general, instanței de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

5. Remarcă că, principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova rezultă în mod prioritar din Constituția RM. De asemenea, acestea pot fi desprinse și din legislația fiecărei ramuri de drept. Sub acest aspect menționează că, arbitrul nu a intrat în esență, nu a analizat, nu a întemeiat hotărârea și nu a infirmat argumentele, dovezile prezentate de către S.R.L. „BPM-Plus" în timpul procedurii de arbitraj, fapt care a dus la încălcarea principiului legalității și justiției.

6. Menționează că motivarea hotărârii arbitrale a fost redusă la următorul paragraf de la pagina 9 a hotărârii: Examinând în fond cauza arbitrală la cererea de chemare în judecată a S.R.L. „BPM-Plus" către S.R.L. „Boris-Favorit", studiind actele anexate, și anume contractul de vânzare-cumpărare, facturile fiscale, ordinele de plată, actele de verificare a obligațiilor de plată și analizând în ansamblu, ținând cont de principiul examinării obiective și comprehensive a circumstanțelor cauzei, instanța judecătorească consideră că obligațiile bănești ale pârâtului S.R.L. „Boris-Favorit" față de reclamantul S.R.L. „BPM-Plus" sunt stinse prin plată, în consecință cererea arbitrală urmează să fie încetată.

7. Susține că, Curtea de Arbitraj își întemeiază hotărârea pe norma prevăzută la art. 965 Cod Civil, care stabilește că prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul. În consecință, arbitrul a încălcat principiul legalității, care se exprimă în respectarea strictă a legislației Republicii Moldova. Consideră că, a fost privat de un proces echitabil și de apărarea dreptului încălcat.

8. Totodată relevă că, S.R.L. „BPM-Plus" în baza contractului nr. 102 din 13 septembrie 2017 a efectuat livrarea mărfurilor către S.R.L. „Boris-Favorit", cumpărătorul nu a achitat mărfurile la timp, prin urmare S.R.L. „BPM-Plus" a fost nevoită să se adreseze pentru prima dată în iulie 2018 la Curtea de Arbitraj Economic din Republica Moldova a Asociației de Arbitraj a RM, în baza clauzei de arbitraj stipulată la pct.7.5. din prezentul contract.

9. Precizează că contractul nr.102 din 13 septembrie 2017 este un contract mixt, care conține elemente ale unui contract de vânzare-cumpărare și de fidejusiune. În cazul neexecutării de către S.R.L. „Boris-Favorit" oricare dintre obligațiile sale extra contractuale sau contractuale față de S.R.L. „BPM-Plus", Railean Ivan Boris, în calitate de fidejusor, va fi obligat față de S.R.L. „BPM-Plus", care acționează în calitate de creditor, să îndeplinească orice obligații ale S.R.L. „Boris-Favorit".

10. Curtea de Arbitraj a admis pretențiile în acțiune, astfel, în temeiul hotărârii Curții de Arbitraj, Judecătoria Edineț, sediul Ocnița a emis la data de 18 aprilie 2019, pe

dosarul nr.2c-7/2019, titlul executoriu cu privire la încasarea de la S.R.L. „Boris-Favorit” și de la fidejusorul Railean Ivan Boris în favoarea S.R.L „BPM-Plus”, a sumei datoriei principale de 215 927,24 lei, a penalității de 173 889,60, a taxei de arbitraj de 14 565,97 lei și a taxei de stat de 100 lei.

11. Susține că, taxa de arbitraj în mărime de 14 565,97 lei, o parte din datoria principală în mărime de 184 500 lei și taxa de stat de 100 lei SRL „Boris-Favorit” a fost stins-o benevol.

12. În baza cererii cu nr. de ieșire 24 din 4 decembrie 2019, s-a adresat executorului judecătoresc în vederea încasării penalității de 173 889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31 427,24 lei, suma totală a datoriei de încasat la data de 04.12.2019 constituia 205316,84 lei.

13. În baza încheierii nr.176- 6523/2019 din 9 decembrie 2019, a achitat în favoarea executorului judecătoresc cheltuielile de executare în sumă de 840,20 lei, în timp ce S.R.L. „Boris-Favorit” achita datoria în baza hotărârii arbitrale nr.2-26/2018, ulterior S.R.L. „BPM-Plus” a reluat din nou furnizarea de mărfuri către S.R.L. „Boris-Favorit”. Prin urmare, s-a format o nouă datorie principală, dar deja sub facturile fiscale nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018, IM0898699 din 18 octombrie 2018, respectiv datoria aferentă acestor facturi fiscale nu a fost încasată de la debitor.

14. La fel a menționat că, pe facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018, IM0898699 din 18 octombrie 2018, termenul de prescripție expirase, arbitrul a restabilit termenul de prescripție în timpul procedurii de arbitraj.

15. Astfel, în încheierea din 12 septembrie 2023, pe dosarul nr.2-22/22, prin care s-a dispus restabilirea termenului de prescripție, motivarea arbitrului este următoarea: „Cercetând motivele de fapt și de drept expuse de reclamant în cererea de restabilire a termenului de prescripție și susținute de materialele examinate în cauză, instanța de arbitraj va hotărî asupra restabilirii termenului de prescripție pentru depunerea acțiunii în prezentul dosar, în baza situației de fapt și de drept după cum urmează: După cum a declarat reclamantul, debitorul a semnat actul de verificare reciprocă din data de 19.05.2019 și la 01.03.20920 s-a adresat reclamantului cu o propunere privind procedura de stingere a datoriei S.R.L. „MS-Consulting”. În textul scrisorii, pârâtul (debitorul) a confirmat datoria S.R.L. „Boris-Favorit” în favoarea reclamantului, o datorie în mărime de 98.707,24 lei. Datoria menționată a rezultat din livrarea mărfurilor în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și IM0898699 din 18 octombrie 2018. De asemenea, instanța va lua în considerare faptul că la data de 10 septembrie 2021 S.R.L. „Boris-Favorit” a achitat suma de 14 765,97 lei. Luând în considerare faptul că în ordinul de plată este indicat că a fost efectuată plata pentru ciment, care ar trebui să fie înțeleasă ca plată parțială în baza facturii fiscale IM0897392 din 20 septembrie 2018, datoria rămasă este în sumă de 20.754.03 lei, adică 35.520 lei – 14.765.97 lei.

16. Mai mult, arbitrul a afirmat aceeași poziție la pagina 4 din hotărâre, recunoscând astfel datoria pârâtului față de reclamant, însă la pronunțarea hotărârii, acesta nu a întemeiat în niciun fel procedura de stingere a acesteia, nu a indicat când anume și ce sume au stins, datoria principală conform facturilor fiscale menționate mai sus, ci a

afirmat doar fraze generale: „Examinând în fond cauza de arbitraj cu privire la cererea S.R.L. „BPM-Plus” față de S.R.L. „Boris- Favorit”, studiind documentele anexate, și anume contractul de vânzare-cumpărare, facturile fiscale, ordinele de plată, actele de verificare a obligațiilor de plată și analizând în ansamblu, ținând cont de principiul examinării obiective și cuprinzătoare a circumstanțelor cauzei, instanța consideră că obligațiile bănești ale pârâtului S.R.L. „Boris-Favorit” față de reclamantul S.R.L. „BPM Plus” sunt stinse prin plată, în consecință, acțiunea de arbitraj trebuie să fie încetată”. Dar în mod concret nu a indicat care dintre plăți, care dintre ordinele de plată sting datoria rezultată din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 august 2018.

17. Subliniază că, înainte de a merge în instanță, a primit un răspuns la pretenție din partea pârâtului (fila dosarului de arbitraj 92), unde debitorul confirmă existența datoriei, dar precizează că a pierdut dreptul de a o încasa din cauza expirării termenului de prescripție. Pârâtul răspunde la pretenție după cum urmează: Cumpărătorul nu neagă faptul că mărfurile și anume cimentul, au fost primite pe baza facturilor nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr.IM0898699 din 18 octombrie 2018. Consideră că instanța urmează să examineze înregistrările contabile înainte de a trimite notificarea.

18. Sub aspectul prevederilor art. 267 alin. (1) în coroborare cu art. 272 alin. (1) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii relațiilor contractuale), a reliefat că, la 20 septembrie 2018, S.R.L. „BPM-Plus” a furnizat ciment către S.C. „Boris Favorit” S.R.L., iar ultimul trebuia să achite marfa în termen de 25 de zile bancare, adică până la 25 octombrie 2018, prin urmare, dreptul la acțiune a S.R.L. „BPM-Plus” a apărut la 25 octombrie 2018.

19. Deci, în sensul articolului 267 din Codul civil, S.R.L. „BPM-Plus” avea dreptul, până la 25 octombrie 2021 de a se adresa în instanță pentru a încasa datoria în cazul în care aceasta nu era stinsă. Iar, S.R.L. „BPM-Plus” a omis acest termen și respectiv ultimul consideră că notificarea prin care solicită plata datoriei în baza facturii nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 este tardivă. Reclamantul aduce aceleași argumente cu privire la încasarea datoriei de la S.C. „Boris Favorit” S.R.L. în baza facturii nr. IM0898699 din 18 august 2018. În consecință S.C. „Boris Favorit” SRL a respins ca fiind tardivă notificarea depusă de S.R.L. „BPM-Plus”, anexând la prezenta cerere acest răspuns la pretenție. Iar, la fila 90 din dosarul litigiului arbitral formulează argumentul cu referire la răspunsul sus-menționat. Dar în cursul procedurii, avocatul pârâtului a renunțat la poziția exprimată anterior de directorul S.R.L. „Boris-Favorit” și a indus în eroare arbitrul, fapt prin care a încălcat art.61 din Cod de procedură civilă, și a convins instanța cu calcule false că datoria ar fi fost stinsă. În acest caz, arbitrul nu a evaluat greșit argumentele și dovezile S.R.L. „BPM-Plus”, ci nu le-a evaluat deloc.

20. Una dintre explicațiile cheie a fost că, Hotărârea privind emiterea a două titluri executorii în dosarul nr.2c-7/2019 a fost emisă la 18 aprilie 2019 în baza primei cereri de arbitraj depuse de reclamant. Conform scrisorii de însoțire nr.4246, instanța le-a expediat la 26 septembrie 2019. Astfel, S.C. „Boris Favorit” S.R.L. primindu-le și ghidându-se de art.44 alin.(1), (2) din Codul Fiscal al RM, ultimul a reflectat în

evidența contabilă penalitatea de 173 889,60 lei, însă pârâtul nu și-a majorat datoria față de reclamant exact cu suma penalității, prezentând arbitrului că sumele încasate de executorul judecătoresc stingeau datoria principală conform facturilor fiscale nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 și IM0898699 din 18 octombrie 2018, și nu penalitatea.

21. În baza cererii cu nr. de ieșire 24 din 4 decembrie 2019, a fost prezentată spre executare penalitatea de 173.889,60 lei și o parte din datoria principală de 31.427,24 lei. Potrivit răspunsului lui Stoian G. (fila dosarului litigiului arbitral 143) se atestă că, executorul judecătoresc are dreptul de a încasa doar datoria care face obiectul încasării în baza titlului executoriu, adică nu putea încasa datoria în baza facturilor fiscale nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr.IM0898699 din 18 octombrie 2018.

22. Hotărârea arbitrală nr.2-26/2018 din 12.09.2018 emisă anterior cu privire la încasarea sumei datoriei principale de 215.927,24 lei, care a fost încasată de la SRL „Boris-Favorit" în favoarea SRL „BPM-Plus", în temeiul titlurilor executorii în dosarul nr.2c-7/2019, nu include suma de 62 514,03 lei, care s-a solicitat a fi încasată pe baza celei de-a doua cereri de arbitraj, deoarece facturile fiscale nr. IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018, nu au constituit obiectul cererii de arbitraj în baza căreia a fost pronunțată hotărârea arbitrală menționată mai sus și, respectiv, au fost emise ulterior două titluri executorii în dosarul nr.2-c 7/2019. Prin urmare, suma de 62 514,03 lei nu a fost încasată în baza celor două titluri executorii în dosarul nr.2c 7/2019.

23. Mai mult, arbitrul în motivarea hotărârii face referire la faptul că a analizat actele de verificare, însă nu precizează care anume, în condițiile în care părțile au depus atât actele de verificare, cât și certificatele de decontare reciprocă (fila dosarului litigiului arbitral 212, 203,204, 215,179). În cererile de clarificare a poziției asupra cauzei, a fost explicat: „Totodată, în actul furnizat de avocat nu este luată în calcul penalitatea în sumă de 173.889,60 lei, care face obiectul încasării în temeiul titlului executoriu în dosarul nr.2-c 7/2019. Adică, nu au reflectat, nu și-au majorat datoria față de S.R.L. „BPM-Plus".

24. Avocatul pârâtului nu a luat în calcul că a fost supusă stingerii penalitatea suma de 173.889,60 lei, în temeiul titlului executoriu în dosarul nr.2c-7/2019, iar datoria rezultată din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr.IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei, nu a fost stinsă. Acest lucru este legal, întrucât executorul judecătoresc nu are dreptul de a încasa datorii care nu sunt indicate în titlul executoriu. La materialele dosarului nr.2-22/22 a fost anexată încheierea nr.1766523/2019 din 22 septembrie 2022 cu privire la încetarea procedurii de executare silită nr.1766523/2019 din 20 septembrie 2022, încheierea privind corectarea sumei datoriei prezentate spre încasare. Aceste documente ale executorului judecătoresc indicau faptul că procedura de executare silită pentru încasarea penalității de 173 889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31 427,24 lei a fost încetată ca urmare a încasării. Acest lucru a dovedit că anume penalitatea a fost stinsă, și nu datoria nou formată, solicitată de reclamant conform celei de-a doua cereri de arbitraj, formată în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și

nr.IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei. Tot în cererea de clarificare a poziției pe dosarul din 17 septembrie 2023 a precizat „Contabilul șef al pârâtului a indicat în nota de serviciu nr. 4 din 06 octombrie 2023 că suma de 14.665,97 lei reprezintă penalitatea. Dar reieșind din ordinele de plată menționate în această notă de serviciu, chiar pârâtul însuși a indicat că se achită taxa de arbitraj și taxa de stat, și nu penalitatea". Prin urmare, și argumentele contabilului șef nu corespund realității.

25. Astfel, în urma studierii actul de verificare prezentat de către pârât și anexat la dosar pentru perioada 1 ianuarie 2018 – 6 octombrie 2023, menționează că acesta nu a fost semnat de către reclamant. În acest act de verificare lipsește faptul plății de către pârât în favoarea reclamantului la data de 22 ianuarie 2019 a datoriei principale în sumă de 3 000,00 lei, iar suma de 14.665,97 lei este indicată vizavi de data de 3 iulie 2018 și este scris cu pixul – „penalitate recunoscută". Conform actului de verificare din 19 mai 2019, anexat anterior, semnat de ambele părți, această sumă apare, dar nu la 3 iulie 2018, ci la 1 august 2018, și acest fapt de recunoaștere parțială a penalității nu este clarificat de arbitru.

26. Ca urmare, arbitrul nu a evaluat dovezile S.R.L. „BPM-Plus" care întemeiau datoria pârâtului: răspunsul la pretenție în care debitorul confirmă existența datoriei, dar stipulează că a pierdut dreptul de a o încasa din cauza expirării perioadei de prescripție; răspunsul executorului judecătoresc Stoian G. prin care se dovedește că executorul judecătoresc are dreptul de a încasa doar datoria care face obiectul încasării în baza titlului executoriu. În consecință, datoria în sumă de 62.514,03 lei, pe care a solicitat să fie încasată în temeiul celei de-a doua acțiuni, formată în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018, IM0898699 din 18 octombrie 2018 nu a fost stinsă; încheierea nr.176-6523/2019 din 22.09.2022 privind încetarea procedurii de executare silită nr.176-6523/2019 din 20 septembrie 2022; încheierea privind ajustarea sumei datoriei prezentare spre încasare. Din aceste încheieri a rezultat că procedura de executare silită pentru încasarea penalității de 173.889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31.427,24 lei a fost încetată ca urmare a încasării. Acest lucru a dovedit că anume penalitatea se achita, ci nu datoria nou formată, solicitată de reclamant în temeiul celei de-a doua cereri de arbitraj, formată în temeiul facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018, IM0898699 din 18 octombrie 2018, în sumă de 62 514,03 lei.

27. Arbitrul în încheierea pe dosarul nr.2-22/22 din 12 septembrie 2023 a hotărât să restabilească termenul de prescripție, dar apoi, emițând hotărârea, nu a întemeiat în niciun fel ordinea de rambursare a acesteia, nu a indicat când exact și ce sume au stins datoria principală pe facturile fiscale de mai sus, ci a formulat doar fraze generale. În conformitate cu jurisprudența constantă exprimată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea unei hotărâri motivate de către instanțe constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil, ceea ce implică obligația instanței de a se pronunța în hotărârile sale asupra tuturor cererilor, precum și asupra argumentelor prezentate părților pentru a admite sau respinge aceste cereri (dosarul Garcia Ruiz împotriva Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999, Lebedinschi împotriva

Republicii Moldova din 16 iunie 2015).

28. Astfel, instanțele judecătorești, instanțele de arbitraj sunt obligate să-și întemeieze hotărârile și concluziile, să ofere toate răspunsurile la întrebările care sunt relevante pentru rezultatul procedurii și necesită un răspuns special în hotărâre. Aceeași înțelegere se aplică arbitrilor în administrarea justiției. Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că pretențiile lor au fost analizate cu atenție și oferă o oportunitate de control judiciar. Analiza pe care judecătorul o face asupra motivelor de fapt și de drept care i-au format convingerea în sensul unei anumite hotărâri trebuie să fie clară și simplă, precisă și concisă, trebuie să aibă forță de convingere. Hotărârile nemotivate sau motivarea necorespunzătoare duc la anularea acestora.

29. Consideră că hotărârea arbitrală nr.2-22/22 din 2 mai 2024 urmează a fi anulată, deoarece a fost emisă cu încălcarea prevederilor art.6 alin. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.20, art.26 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova și art.art.4, 20 din Legea cu privire la arbitraj nr.23XVI din 22.02.2008. Or, în timpul examinării cauzei de arbitraj a fost încălcat dreptul S.R.L. „BPM-Plus" la un proces echitabil, au fost încălcate principiile de bază ale legislației RM, și anume principiul legalității, principiul justiției, precum și obligația de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice și juridice. În consecință, în timpul examinării cauzei și emiterii hotărârii arbitrale nr.2-22/22, a existat o încălcare a statului de drept.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

30. Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026, s-a admis cererea înaintată de S.R.L. „BPM-Plus" către S.R.L. „Boris-Favorit", Railean Ivan cu privire la desființarea Hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr. 2- 22/22 din 2 mai 2024.

- S-a desființat Hotărârea arbitrală emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova la 2 mai 2024 în cauza nr.2-22/2022, judecător arbitral Marcel Burlacu.
- S-a încasat în mod solidar de la S.R.L. „Boris-Favorit" și cet. Railean Ivan Boris în beneficiul S.L.R. „BPM – Plus" suma de 250 (două sute cincizeci, 0) lei cu titlu de taxă de stat și 400 (patru sute, 0) lei, achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată și cererii de recurs.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

31. Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la 2 martie 2026 S.R.L. „Boris-Favorit" și Railean Ivan a contestat cu recurs încheierea judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei cu emiterea unei noi decizii prin care cererea depusă de S.L.R. „BPM – Plus" către S.R.L. „Boris-Favorit" și cet. Railean Ivan Boris privind desființarea hotărârii arbitrare din 2 mai 2024 emisă la data de 2 mai 2024 de către Curtea de Arbitraj Economică a Republicii Moldova să fie respinsă.

32. În motivarea cererii de recurs, recurenții au indicat că în argumentarea soluției sale,

instanța de fond a menționat că la emiterea soluției, Curtea de Arbitraj Economic nr. 2-22/22 din 2 mai 2024 nu a verificat calculul dispozițiilor de plată, sub aspectul încorporării sau delimitării datoriei rezultate din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018.

33. În opinia recurenților încheierea instanței de fond este neîntemeiată, emisă cu încălcarea greșită a normelor de drept materiale și procesuale. Instanța de fond nu a respectat standardele unui proces echitabil și drepturile în cadrul proceselor judiciare.

34. Susține că potrivit Recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Iar pentru a răspunde la cerințele procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate, totodată instanța de judecată trebuia să acționeze cu toată diligența necesară pentru ca numitul să fie informat despre procedura care îl privește, astfel încât să poată să compară şi să se apere (a se vedea, pentru un rezumat al jurisprudenței, Hotărârea CtEDO Schmidt împotriva Letoniei, pct. 86-90, pct. 92 și pct. 94-95, referitoare la reclamant care nu fusese informat despre procedura de divorț, Curtea subliniind că miza unei astfel de proceduri impunea o diligență specială din partea autorităților, pentru a asigura respectarea dreptului de acces la o instanță).

35. La fel art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii.

36. Remarcă recurenții că, instanța a depășit limitele contorului judecătoresc asupra hotărârii arbitrare și a rejudecat fondul litigiului, fapt ce constituie o încălcare a prevederile art. 480 Cod de procedură civilă, or hotărârea arbitrare se desființează numai în cazurile prevăzute de această normă. În consecință, consideră că instanța sesizată cu cererea de desființare exercită exclusiv un control de legalitate (regularitatea convenției arbitrale, a procedurii arbitrale şi a hotărârii), fără a avea competența de a reanaliza fondul litigiului şi aprecierea probelor.

37. Cu toate acestea, în motivarea încheierii din 11 februarie 2026, Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni, nu a identificat un viciu dintre cele prevăzute de art. 480 alin. (2) Cod de procedură civilă, ci a reținut un raționament de fond, concluzionând că „Curtea de Arbitraj Economic ... nu a verificat calculul dispozițiilor de plată, sub aspectul încorporării sau delimitării datoriei rezultate din facturile fiscale nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 şi nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018„ ajungând implicit la ideea existenței unei „datorii nestinse”.

38. În opinia recurenților o astfel de constatare vizează evaluarea probelor și stabilirea situației de fapt (ce plăți sting ce datorie / cum se distribuie plățile pe facturi); ține de temeinicia hotărârii arbitrale (corectitudinea soluției), nu de legalitatea ei în sensul art. 480 CPC; transformă procedura specială de desființare într-o cale de atac de tip apel împotriva fondului hotărârii arbitrale, ceea ce este inadmisibil. Astfel, consideră

recurentul că instanța de fond de fapt a introdus un „motiv autonom” de desființare - pretinsa insuficiență/eroare de analiză a plăților şi a facturilor - motiv care nu este prevăzut de art. 480 alin.(2) Cod de procedură civilă, contrar caracterului strict şi excepțional al controlului judiciar asupra arbitrajului.

39. Recurenții mai consideră că instanța de fond în mod eronat a aplicat dispozițiile art. 480 alin.(2) lit. h) Cod de procedură civilă, deoarece ordinea publică /bunurile moravuri nu se confundă cu nemulțumirea față de aprecierea probelor. Astfel, deși cererea de desființare a fost încadrată formal la art. 480 alin.(2) lit. h) CPC (cu trimiteri la art. 6 CEDO și „principii fundamentale”), lit. h) are un caracter rezidual și excepțional, aplicabil doar atunci când hotărârea arbitrală ori procedura arbitrală contravine în mod grav ordinii publice, bunelor moravuri ori unor principii fundamentale de drept (de exemplu: lipsirea reală de posibilitatea de a fi auzit, încălcarea contradictorialității/egalității de arme, neregularități procedurale grave).

40. Menționează recurenții că, instanța nu a constatat vreo încălcare de această natură (nu a reținut neînștiințare legală, imposibilitatea de a formula apărări, constituirea nelegală a arbitrajului etc.), ci a reproșat arbitrului modul de apreciere a probelor şi de determinare a stingerii obligației (delimitarea plăților pe facturi „„fraze generale”, lipsa stabilirii ordinii de rambursare). Acestea sunt critici de temeinicie, nu de ordine publică/bune moravuri.

41. Astfel, instanța de judecată a admis cererea de desființare în temeiul art. 480 alin.(2) lit. h) Cod de procedură civilă, pentru pretinse erori de calcul sau pentru pretinsa insuficiență a motivării privind plățile/facturile, fapt ce ar echivala cu o extindere nepermisă a sferei acestui motiv de anulare şi ar transforma controlul judiciar excepțional asupra hotărârii arbitrale într-o rejudecare a fondului (apel deghizat), ceea ce este inadmisibil.

42. Reiterează recurenții că încheierea instanței de fond include considerații privind pretinsa „tranzacție dezechilibrată", „concesii unilaterale”, abuz de drept", „clauze/penalități disproporționate" etc., care nu reprezintă un temei autonom de desființare în sensul art. 480 alin. (2) Cod de procedură civilă, şi nu sunt pertinente pentru verificarea existenței unui viciu de legalitate al hotărârii arbitrale. Aceste aprecieri țin de fondul raportului obligațional şi de eventuale vicii ale contractului ori ale clauzelor sale, chestiuni ce pot fi examinate numai în cadrul unei acțiuni distincte (nulitate/ineficacitate, reducere/moderare penalității, constatarea abuzului de drept), nu în procedura specială de desființare, care are caracter strict şi limitativ.

43. Întrucât cererea de desființare a fost întemeiată pe art. 480 alin.(2) lit. h) Cod de procedură civilă, instanța era obligată să identifice un principiu fundamental concret pretins încălcat și să arate legătura directă dintre încălcarea invocată şi hotărârea/procedura arbitrală. În schimb, instanța a substituit această verificare cu aprecieri generale despre echitate contractuală şi disproporționalitate, depășind cadrul controlului judiciar limitat asupra arbitrajului şi construind o motivare străină obiectului cererii de desființare, fapt ce afectează legalitatea încheierii.

44. Accentuează recurenții că la referința depusă în instanța de fond fiind anexată nota informativă a contabilității S.R.L. „Boris-Favorit”, potrivit căruia la momentul emiterii

facturii fiscale din 20 septembrie 2018, seria IM 0897392, datoria comercială (pentru marfă) a S.R.L. „Boris Favorit" față de S.R.L. „BPM-Plus" constituia 210 593,21 lei.

45. Menționează că, în pofida existenței datoriei, se livrează marfă suplimentară în sumă de 35 520,00 lei, majorând corespunzător datoria noastră comercială până la 246 113,21 lei. Pînă la data de 18 octombrie 2018 S.R.L. „BPM-Plus" achită prețul datoriei comerciale în sumă de 66 000,00 lei. Deși datoria rămasă pentru marfă era de 180 113,21 lei, furnizorul permite o nouă livrare de marfă din depozitele sale, conform facturii fiscale IM 0898699 din 18 octombrie 2018, în sumă de 41 760,00 lei, majorând în mod conștient datoria pentru marfă până la 221 873,21 lei.

46. Accentuează recurenții că la data de 18 octombrie 2018, în evidența contabilă figura anume această datorie comercială, iar ulterior livrările au fost sistate. În perioada 18 octombrie 2018 – 31 octombrie 2018 a fost achitată datoria comercială în sumă de 70 000,00 lei, iar soldul datoriei comerciale s-a redus până la 151 873,21 lei. Pe parcursul anului 2019, suma datoriei comerciale s-a redus cu 38 500,00 lei, iar soldul datoriei comerciale la 31 decembrie 2019 a constituit 113 373,21 lei. La 9 martie 2020 a fost transferată în contul bancar al executorului judecătoresc, suma de 98 607,24 lei. Din această sumă a fost stinsă integral datoria comercială aferentă facturii fiscale din 20 septembrie 2018, precum şi parțial datoria aferentă facturii fiscale din 18 octombrie 2018 (în sumă de 26 994,03 lei).

47. Remarcă că, datoria rămasă în sumă de 14 766,97 lei a fost achitată la 10 septembrie 2021, însă instanța de fond nu a dat apreciere acestor probe și informațiilor contabile prezentate.

48. În această ordine de idei, având în vederea faptul că prima instanța a examinat fondul cauzei, anulând hotărârea arbitrară printr-un control de tip apel, fapt inadmisibilul în procedura specială prevăzută de art. 477- 481 și 180 Cod de procedură civilă, a solicitat casarea integrală a hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026, cu emiterea unei noi hotărârii prin care cererea depusă de S.R.L.„BPM-Plus" privind desființarea hotărârii arbitrare din 2 mai 2024 emisă de Curtea de Arbitraj Economică a Republici Moldova să fie respinsă.

ACTELE DE PROCEDURĂ

49. Prin încheiere Curții de Apel Nord din 20 mai 2026, cererea de recurs a fost acceptată spre examinare.

POZIȚIA INTIMARTULUI:

50. La 19 iunie 2026, prin intermediul oficiului poștal, intimatul S.R.L.„BPM-Plus" a depus o referință la cererea de recurs declarată de S.R.L. „Boris-Favorit" și Railean Ivan solicitând respingerea recursului cu menținerea încheierii contestate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

51. În conformitate art. 481 alin. (1) și (5) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale, judecata pronunţă o încheiere despre

desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau despre refuzul de a o desfiinţa. Încheierea judecătorească privind desfiinţarea hotărîrii arbitrale sau privind refuzul de a o desfiinţa poate fi atacată în ordinea şi în termenele stabilite de prezentul cod.

52. Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

53. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

54. Potrivit art. 477 Cod de procedură civilă, hotărîrea arbitrală pronunţată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanţa care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părţile în arbitraj, înaintînd o cerere de desfiinţare a hotărîrii arbitrale în conformitate cu art.479.

55. Conform dispozițiile art. 480 alin.(1) și (2) Cod de procedură Civilă, Hotărîrea arbitrală se desfiinţează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol. Hotărîrea arbitrală se desfiinţează în cazul cînd partea care cere desfiinţarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că: a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale; b) convenţia arbitrală este nulă în temeiul legii; c) hotărîrea arbitrală nu cuprinde dispozitivul şi temeiurile, locul şi data pronunţării ori nu este semnată de arbitri; d) dispozitivul hotărîrii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate; e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală; f) partea interesată nu a fost înştiinţată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data şi ora şedinţei arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în faţa arbitrajului pentru a da explicaţii; g) arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărîrea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale. Dacă dispoziţiile în problemele cuprinse în convenţia arbitrală pot fi separate de dispoziţiile care nu decurg din convenţie, instanţa judecătorească poate desfiinţa numai acea parte a hotărîrii arbitrale în care se conţin dispoziţii ce nu se înscriu în convenţia arbitrală; h) hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

56. În conformitate cu prevederile art. 31 alin.(1) (2) și (3) din Legea cu privire la arbitraj din 22 februarie 2008, hotărîrea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanţei de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii hotărîrii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare. Instanţa de judecată va pronunţa o încheiere cu privire la desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau la refuzul de a o desfiinţa, în condiţiile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova. Procedura de contestare a hotărîrilor arbitrale este reglementată de Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

MOTIVAREA INSTANȚEI

57. Referitor la termenul recursului, Colegiul Civil reține că judecătoria Drochia, sediul Dondușeni la data de 11 februarie 2026, a pronunțat încheierea de desființare a hotărârii arbitrare, iar la data de 2 martie 2026, S.R.L. „Boris-Favorit" și Railean Ivan o contestă cu recurs.

58. Prin urmare, Colegiul Civil constată că recurentul s-a încadrat în termenul de contestare cu recurs prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

59. În continuare, Colegiul Civil analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate de recurenții S.R.L. „Boris-Favorit" și Railean Ivan în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și normele de drept relevante speței, conchide că încheierea judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026 este una legală și întemeiată, respectiv urmează a fi menținută. În susținerea celor menționate Colegiul Civil ține să remarce următoarele:

60. Astfel, din conținutul actelor cauzei Colegiul Civil atestă că la data de S.R.L. „BPM-Plus" în temeiul contractului nr. 102 din 13 septembrie 2017 a efectuat livrarea mărfurilor (materiale de construcție) în adresa S.R.L. „Boris-Favorit".

61. Potrivit pct. 7.5. al contractului nr. 102 din 13 septembrie 2017, orice litigiu instituit între părți care apare în legătură cu prezentul contract, precum și din alte contracte civile, încheiate între ele, inclusiv cu referire la încheierea lor, valabilității, executării, rezilierii sau încetării, precum și în legătură cu orice raporturi extra-contractuale pot fi examinate de către Curtea de Arbitraj Economic al RM al Asociației Arbitrajelor din RM în complet de un singur judecător, numit de Președintele Curții de Arbitraj Economic, în conformitate cu Regulamentul, în baza legislației Republicii Moldova. Judecătorul arbitral va examina litigiul aplicând normele legale ale RM. Limba procedurii arbitrale va constitui limba rusă. Totodată, toate actele procedurale a Curții de Arbitraj Economic, care urmează a fi supuse executării, inclusiv încheierea privind instituirea măsurilor de asigurare, de examinare a recuzărilor, de dispunere a expertizei, de administrare a probelor și hotărârea definitivă pe marginea examinării cauzei în fond sunt emise în limba de stat a RM. Locul efectuării procedurii arbitrale este mun. Chișinău RM. Toate actele a Curții de Arbitraj Economic sunt definitive și obligatorii pentru părți și vor fi executate de către ele benevol.

62. Întrucât cumpărătorul, S.R.L. „Boris-Favorit", nu și-a executat în termen obligația de achitare a contravalorii mărfii livrate, S.R.L. „BPM-PUS" s-a adresat Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova de pe lângă Asociația Arbitrajelor din Republica Moldova, cu o cerere împotriva lui Răilean Ivan și Sîrbu Elena, solicitând încasarea datoriei în cuantum de 62.514,03 lei.

63. Astfel, prin Hotărârea nr. 2-22/2022 din 2 mai 2024, emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, s-a respins cererea arbitrară depusă de către S.R.L. „BPM-Plus" către S.R.L. „Boris-Favorit", Răilean Ivan și Sîrbu Elena cu privire la încasarea datoriei în sumă de 62514,03 lei, drept una neîntemeiată (f.d. 71-75).

64. Anterior, prin hotărârea Curții de Arbitraj Economic a Republici Moldova din 12 septembrie 2018, a fost admisă integral cererea de arbitraj depusă de S.R.L. „BPM-Plus" către S.R.L. „Boris-Favorit" și Răilean Ivan și încasat în mod solidar de la S.R.L. „Boris-Favorit" și Răilean Ivan în beneficiul S.R.L. „BPM-Plus" datoria

contractuală în mărime de 215927,24 lei, penalitatea contractuală în mărime de 173889,60 șei și contravaloarea taxei de arbitraj, în mărime de 14565,97 lei, sumă totală de 404 382,81 lei, fiind menționat că datoria izvorăște din facturile fiscale nr: LB1046580 din 05.09.2017; LB1046631 din 05.09.2017; LB1244880 din 27.11.2017; LB1245036 din 05.12.2017; LB1245052 din 06.12.2017; FB9541585 din 03.04.2018; FB9542645 din 26.04.2018: IM 0463869 din 08.06.2018; IM0465922 din 09.07.2018; IM0703707 din 18.07.2018; IM0703830 din 19.07. 2018.

65. În temeiul Hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr. 2-28/18 din 12 septembrie 2018, a fost emis titlu executoriu nr. 2c-7/2019.

66. S-a mai constatat că, ulterior hotărârii arbitrale emise la 12 septembrie 2018, S.R.L. „BPM-Plus" a reluat livrarea mărfii către S.R.L. „Boris –Favorit", respectiv în baza facturilor fiscale cu nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 în sumă de 35520,0 lei și IM 0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 41760,0 lei, s-a format o nouă datorie.

67. Astfel, în urma calculelor ulterioare efectuate după emiterea Hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr. 2-28/18 din 12 septembrie 2018, potrivit dispozițiilor de plată: - la data de 21 septembrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 25000,0 lei (f.d. 39, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 28 septembrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 25000,0 lei (f.d. 40, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); -la data de 5 octombrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 16000,0 lei (f.d. 41, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); -la data de 31 octombrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 30000,0 lei (f.d. 42, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); -la data de 16 noiembrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 20000,0 lei (f.d. 43, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); -la data de 29 noiembrie 2018, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 20000,0 lei (f.d. 44, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 14.05.2019, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 10000,0 lei (f.d. 48, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 12 septembrie 2019, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 12500,0 lei (f.d. 28, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 12 decembrie 2019, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 10000,0 lei (f.d. 29, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 10 septembrie 2021, debitorul a achitat suma de bază a datoriei în valoare de 14765,97 lei (f.d. 31, dosar nr.2-22/2022 al CA economic) (în dispoziția de plată nu este specificat precum că debitorul a achitat parțial pentru stingerea datoriei potrivit facturii fiscale nr. IM0897392, precum este specificat în constatările instanței arbitrale), în total fiind achitată datoria în sumă de -183255,97 lei.

68. La fel, se constată că, toate aceste dispoziții au fost încasate în vederea stingerii datoriei de bază formate în temeiul facturilor fiscale nr: LB1046580 din 05.09.2017; LB1046631 din 05.09.2017; LB1244880 din 27.11.2017; LB1245036 din 05.12.2017; LB1245052 din 06.12.2017; FB9541585 din 03.04.2018; FB9542645 din 26.04.2018: IM 0463869 din 08.06.2018; IM0465922 din 09.07.2018; IM0703707 din 18.07.2018; IM0703830 din 19.07. 2018, specificate în Hotărârea Curții de Arbitraj Economic nr. 2-28/18 din 12.09.2018.

69. Concomitent s-a constatat că de către debitor au fost efectuate următoarele achitări: la data de 03.01.2019, debitorul a achitat suma 3000,0 lei cu titlu taxa de arbitraj (f.d. 85, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 22.01.2019, debitorul a achitat suma 3000,0 lei cu titlu taxa de arbitraj (f.d. 46, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 08.05.2019, debitorul a achitat suma 5000,0 lei cu titlu taxa de arbitraj (f.d. 47, dosar nr.2-22/2022 al CA economic); - la data de 14.05.2019, debitorul a achitat suma 3565,97 lei cu titlu taxa de arbitraj (f.d. 27, dosar nr.2-22/2022 al CA economic);

70. Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil a mai constatat că, în baza titlului executoriu în cauza nr. 2c-7/19, de către debitor s-au efectuat plăți cu titlu achitarea penalităților, după cum urmează: - la data 10.03.2020- 98604,74 lei; - la data de 18.11.2021-22468,49 lei; - la data de 21.09.2022- 75083,81 lei. În acest sens, la data de 21 septembrie 2022, creditorul a informat executorul judecătoresc că s-a transferat integral datoria cu titlul penalități în baza documentului executoriu nr. 2c-7/2019.

71. Astfel, creditorul susține că debitorul nu a achitat deplin datoria formată din facturile fiscale cu nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 în sumă de 35520,0 lei și IM 0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 41760,0 lei, care nu au fost incluse în Hotărârea arbitrală nr.2-26/2018 din 12 septembrie 2018 emisă anterior cu privire la încasarea sumei datoriei principale de 215.927,24 lei, care a fost încasată de la S.R.L. „Boris-Favorit" în favoarea S.R.L. „BPM-Plus", în temeiul titlurilor executorii în dosarul nr.2c-7/2019.

72. Din conținutul Hotărârii nr. 2-22/2022 din 2 mai 2024, emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova rezultă că cererea arbitrară a fost respinsă pe motivul că, datoria formată din facturile fiscale cu nr. IM0897392 din 20 septembrie 2018 în sumă de 35520,0 lei și IM 0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 41760,0 lei, a fost stinsă de debitor, în temeiul plăților efectuate în perioada martie 2020- septembrie 2021.

73. Colegiul Civil conchide că soluția instanței de fond de a admite cererea formulată de S.R.L. „BPM-Plus", și a desființa hotărârea arbitrară emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova la 2 mai 2024 în cauza nr.2-22/2022, este una legală și întemeiată, or din conținutul actelor cauzei rezultă cu certitudine că la emiterea Hotărârii arbitrale cu nr. 2-22/22 din 2 mai 2024, arbitrul nu a motivat clar cum a ajuns la concluzia potrivit căreia datoria rezultată din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018 în sumă de 62.514,03 lei, ar fi fost stinsă.

74. Or, la materialele dosarului nr.2-22/22 a fost anexată încheierea nr.1766523/2019 din 22 septembrie 2022 cu privire la încetarea procedurii de executare silită nr.1766523/2019 din 20 septembrie 2022, încheierea privind corectarea sumei datoriei prezentate spre încasare. Aceste documente ale executorului judecătoresc indicau faptul că procedura de executare silită pentru încasarea penalității de 173 889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31 427,24 lei a fost încetată ca urmare a încasării. Prin acest lucru s-a dovedit că debitorul a stins datoria ce rezulta din titlul executoriu nr. 2c-7/2019 și nu datoria nou formată, solicitată de reclamant conform

celei de-a doua cereri de arbitraj, formată în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei, întrucât executorul judecătoresc nu are dreptul de a încasa datorii care nu sunt cuprinse în titlul executoriu.

75. Colegiul consideră că constatările instanței de fond precum că Curtea de Arbitraj Economic a RM, la emiterea soluției nr.2-22/22 din 2 mai 2024 nu a motivat clar cum a ajuns la concluzia potrivit căreia datoriile rezultate din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018 au fost stinse, sunt corecte.

76. Astfel, în cazul în care s-a constatat cu certitudine că contractul nr.102 din 13 septembrie 2017 este un contract mixt, care conține elemente ale unui contract de vânzare-cumpărare, în baza căruia au fost emise mai multe facturi fiscale, iar ultimele facturi fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei, nu au fost incluse în hotărârea Curții de Arbitraj Economic mr. 2-28/18 din 12 septembrie 2018, prin urmare, din motivarea expusă în hotărârea instanței de arbitraj, nu este posibil de a reține în ce mod obligația pecuniară a pârâtului S.R.L. „ Boris-Favorit” către reclamantul SRL „ BPM-Plus” ce rezultă din aceste facturi, a fost stinsă prin achitare.

77. În aceste circumstanțe, Colegiul Civil conchide că instanța de fond în mod justificat a reținut încălcarea de către instanța de arbitraj a prevederilor art. 965 Cod Civil și în temeiul prevederilor art. 480 alin.(2) lit. h) Cod de procedură Civilă, a constat că hotărârea arbitrară încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova în aspectul motivării soluției emise.

78. Argumentele recurenților S.R.L. „ Boris-Favorit” și Railean Ivan expuse în cererea de recurs precum că instanța de fond și-a depășit limitele, examinând cauza în fond, Colegiul Civil le dă o apreciere critică, deoarece instanța de fond nu a reexaminat cauza dar a menționat că din conținutul hotărârii Curții de Arbitraj Economic a RM din 2 mai 2024, nu este clar dacă datoriile formate din aceste două facturi fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei, au fost sau nu stinse, or din motivarea instanței de arbitraj nefiind posibil de a stabili dacă obligațiile pecuniare au fost sau nu executate în mod corespunzător de către debitor.

79. Colegiul Civil atestă cert și tranșant că instanța de fond nu a procedat la o rejudecare a litigiului comercial și nu s-a substituit instanței arbitrale, ci a realizat exclusiv un control de legalitate al hotărârii arbitrale nr. 2-22/22 din 2 mai 2024, prin prisma respectării obligației de motivare a actelor de justiție.

80. În acest context, Colegiul ține să remarce că potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Astfel, pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate, totodată

instanța de judecată trebuia să acționeze cu toată diligența necesară pentru ca numitul să fie informat despre procedura care îl priveşte, astfel încât să poată să compară şi să se apere.

81. Iar potrivit art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii.

82. Deci, Conform jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărâri (încheieri) motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi, argumentelor invocate de către părţi întru admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz vs. Spania*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

83. Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-şi motiveze soluțiile şi concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanţa de judecată se abţine de a da un răspuns special şi explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza *Hiro Balani vs. Spania*, 1994).

84. Prin urmare, o dată ce din conținutul hotărîrii Curții de Arbitraj Economic a RM din 2 mai 2024, nu este clar dacă datoria formată din aceste două facturi fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018 în sumă de 62.514,03 lei, a fost sau nu stinsă, se constată în mod indubitabil faptul că hotărîrea instanței arbitrale pronunțată la data de 2 mai 2024, nu a dat un răspuns special şi explicit la cel mai important aspect: care plăți au fost efectuate de către debitor în temeiul Hotărârii arbitrale nr.2-26/2018 din 12 septembrie 2018 și a procedurii de executare ce a urmat acestei hotărîri și care plăți au fost efectuate întru stingerea obligațiilor de plată ce rezultă din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20 septembrie 2018 și nr. IM0898699 din 18 octombrie 2018. Astfel, în acest context instanța de fond în mod justificat a desființat hotărârea arbitrară din 2 mai 2024.

85. În consecință, Colegiul Civil conchide că încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026, prin care a fost desființată Hotărârea arbitrală emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova la 2 mai 2024 în cauza nr.2-22/2022, de judecător arbitral Marcel Burlacu, este legală și întemeiată, fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural aplicabile.

86. În lipsa unor temeiuri de fapt și de drept care să impună casarea încheierii contestate, Colegiul Civil constată că recursul declarat de S.R.L. „Boris-Favorit” și Railean Ivan urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026.

87. În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), 428 Cod de Procedură Civilă, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

DECIDE:

Respinge recursul declarat de S.R.L. „Boris-Favorit” și Railean Ivan.

Menține încheierea judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 11 februarie 2026, emisă în cauza civilă, la cererea depusă de S.R.L. „BPM-Plus” către S.C. „Boris-Favorit” S.R.L. și Railean Ivan cu privire la desființarea Hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr. 2-22/22 din 2 mai 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
Judecător Ivan Parii

Judecători Mariana Sajin

Svetlana Ghercavii